

University of Groningen

Een afkeer van 'gelul': Het authentieke optreden van Jan Schaefer

Renders, Hans

Published in:
Historisch Nieuwsblad

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Renders, H. (2017). Een afkeer van 'gelul': Het authentieke optreden van Jan Schaefer: recensie Louis Hoeks, 'In geouwehoer kun je niet wonen': Het leven van Jan Schaefer. *Historisch Nieuwsblad*, 26(4).
<https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/47350/een-afkeer-van-gelul.html>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Een afkeer van 'gelul'

Het authentieke optreden van Jan Schaefer

De laatste tijd hoor je weer vaak de naam Jan Schaefer (1940–1994) als het erom gaat de sociaal-democratie nieuw leven in te blazen. En inderdaad was de banketbakker, CPN-lid, Tweede Kamerlid voor de PvdA, staatssecretaris Volks-huisvesting in het kabinet-Den Uyl, gemeenteraadslid en wethouder in Amsterdam, een markant politicus, die veel in beweging wist te brengen. Uit de biografie door Louis Hoeks, journalist bij *Het Financieele Dagblad*, blijkt dat Schaefer behalve een authentieke politicus (meestal in spijkerpak en met volks taalgebruik) ook een intimiderende figuur was. Uit de talloze gesprekken die Hoeks gevoerd heeft, komt Schaefer beroemde 'losse-tegeltheorie' naar voren: je hebt meer aan

mensen die de gemeente bellen als er een losse tegel bij de voordeur ligt dan aan theoretici die 'urenlang lullen' over het socialisme. Maar Schaefer deinsde niet terug voor dreigementen zo'n tegel door iemands raam te gooien. Sterker: bij de Amsterdamse kraakacties in de jaren zeventig deed hij dergelijke oproepen gewoon voor de radio. Als staatssecretaris vertelde hij in een interview dat hij buurtbewoners opriep een huiseigenaar te gaan 'feliciteren' die een oud vrouwtje uit huis wilde zetten. Die eigenaar werd in elkaar geslagen: 'Zo'n buurt begrijpt dat "feliciteren".' Schaefer volgde een bakkersopleiding en ging bij zijn vader in de zaak werken. De verhoudingen thuis waren niet warm. Toen Schaefer jaren later de verplichte bijdrage moest storten voor de kosten van een

'In geouwehoer kun je niet wonen'. Het leven van Jan Schaefer
Louis Hoeks 423 p. Atlas Contact, € 34,99

bejaardentehuis waar zijn vader inmiddels zat, weigerde hij. Ook op de uitvaart van zijn vader liet hij zich niet zien. Schaefer werd lid van de CPN, daarna van de jongerenorganisatie van de VVD en ten slotte kwam hij via de vakbond terecht bij de PvdA. Schaefer woonverleden in Amsterdamse volkswijken bepaalde zijn opvattingen als politicus, zo bleek toen hij collega-bewindsmann Marcel van Dam vertelde in een woning te hebben gezeten 'waar ik iedere zaterdag

Jan Schaefer staat als wethouder van Amsterdam in 1980 de eerste paal voor het Noord-Zuid Hollandsch Koffiehuis.

met mijn kont in de gootsteen moest'. Waarop Van Dam antwoordde: 'Jan, als jij met je kont in die gootsteen paste, waren die huizen zo slecht nog niet.' Bekende uitspraak van Schaefer is: 'In gelul kun je niet wonen.' Die heeft hij in tegenstelling van wat vaak wordt gedacht, niet in de Tweede Kamer gebruikt. Wel daarbuiten. In het parlement werd het: 'In geouwehoer kun je niet wonen.' Hoeks heeft een prettig leesbaar boek geschreven, wel kabbelen de vele interviews te veel. Daar staat tegenover dat we dankzij de informatie van vrienden, klasgenoten en collega's kunnen volgen hoe een volksjongen een kwarteeuw na zijn dood nog steeds als authentieke politicus gemist wordt.

Hans Renders is directeur van het Biografie Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen.